

adskilligt større Procenttal, men man maa huske, at samtidig med, at Stemmepligten blev indført, blev der i det hele taget givet en Reform, som greb meget stærkt ind og vakte en udvidet Interesse i Befolkningen for at deltage i Valgene. — Jeg har set anført, at man særlig skulde gaa til denne Bestemmelse af Hensyn til, at Kvinderne nu komme med til Valg. Jeg tror imidlertid ikke, det vilde være heldigt af den Grund at gaa til denne Bestemmelse. Jeg tror ikke, at man paa den Maade bidrager til at vække nogen sund og naturlig Interesse for det kommunale Livs Udvikling blandt Kvinderne. Og jeg mener heller ikke, at det af den Grund i nogen Maade har vist sig nødvendigt. Ser man paa Menighedsraadsvalgene, hvor Kvinderne første Gang stemte, se vi, at der meldte sig lige saa mange Kvinder til Valglisten som Mænd, og der deltog, uagtet der mange Steder slet ingen Valgkamp var, ca. 40 pCt. af Kvinderne i Afstemningen. Og det gennemsnitlige Antal, der overhovedet stemte ved disse Valg, var kun 47 pCt. I en anden Del af det danske Rige, nemlig Island, hvor Kvinderne have Valgret, viser det sig, at Kvinderne deltage ivrigt i Valget. Der har nylig været Valg i Reykjavik, og der stemte tilnærmelsesvis et lignende Procenttal af Kvinder som af Mænd. I andre Lande ser man det samme. I Ny Zeeland have de i 1905 været oppe paa 82,2 pCt. ved Kvindernes Deltagelse i Valget. I Finland var det for hele Landet 71 pCt. i 1907, hvor Kvinderne deltog i Valget. Ogsaa fra Norge hører man om livlig Deltagelse fra Kvindernes Side. Jeg tror ikke, at der er nogen Grund til at antage, at de danske Kvinder skulde være mere uforstaaende eller uinteresserede i disse Spørgsmaal, som jo i meget høj Grad maa interessere ethvert Hjem her i Landet. Man har sagt, ser jeg, ogsaa fra Højres Side, navnlig i Pressen, at hele dette System skulde man indføre som et konservativt Kautel, og at det særligt var af den Grund, at Højre skulde være saa virksomt og ivrigt for at paanøde Befolkningen det. Jeg tror nu ikke, at man fra Højres Side skal lægge alt for stor Vægt paa denne Betragtning. De Folk, som ikke en Gang ville gaa hen og stemme, naar de synes, det svier for haardt til deres egen Pengepung gennem Kommuneskatterne, tror jeg ikke, der er meget at stille op med, og naar man ser, hvorledes det staar til andre Steder, ere Meningerne jo ogsaa stærkt delte om, hvorledes det egentlig virker.

I Belgien er Meningen, om det virker i den ene eller den anden Retning, meget stærkt delt, og se vi hen til Svejts og ogsaa til Frankrig, viser det sig, at man blandt Stemmepligtens Forsvarere finder ivrige Agitatorer for Radikalismen og Socialismen. Det forekommer mig derfor, at man maa se ganske uhildet paa dette Forhold, se bort fra, om det virker i den ene eller den anden Retning, og kun se paa, om det vil være naturligt og rimeligt at gaa til en saa generende, byrdefuld og gennemgribende Foranstaltning paa nærværende Tidspunkt. Jeg tror, som sagt, at inden man gaar dertil, skal man have Erfaring for, at det vil være rimeligt at gaa dertil, saa at det vil være naturligt at træffe Foranstaltninger i den Retning.

Derfor siger jeg: Lad os nu først se, naar denne Valgordning forhaabentlig træder ud i Livet, hvorledes det gaar med det ny Vælgerkorps og de ny Valgregler. Man maa huske paa, at her kommer Forholdstalsvalgmaaden med ind og kommer til at virke paa en meget bred Basis, saa at der er al Grund til at antage, at man derigennem vil drage ny Vælgermasser ind i vort kommunale Liv og vække deres Interesse. I Henstillingen til mig staar der en Anmodning om at gøre Spørgsmaalet til Genstand for nærmere Undersøgelse og til sin Tid tilstille Rigsdagen Resultatet af denne. Denne Henstilling skal jeg meget gerne følge, da jeg mener, at det er et Spørgsmaal, der fortjener Opmærksomhed og Interesse. Jeg skal ogsaa bidrage mit til, at man kan faa de forskellige Former, under hvilke der eventuelt kunde være Tale om at indføre det, frem, saa at de kunne blive Genstand for nærmere Overvejelse, men jeg er ubetinget af den Mening, at man ikke skal gaa til saadanne Foranstaltninger, som jeg tror ville vække levende Uvillie i Befolkningen, uden at man med Styrke kan pege paa, at Forholdene have vist, at det var rimeligt at gaa dertil.

Jeg skal saa omtale de af Mindretallet under Nr. 1 stillede Ændringsforslag og de af mig stillede Ændringsforslag, som dette Mindretal har tiltraadt. Jeg kan tiltræde samtlige dette Mindretals Ændringsforslag, og med Hensyn til min Begrundelse herfor skal jeg i alt væsentligt henvise til mine tidligere Udtalelser paa Rigsdagen og foreløbig indskrænke mig dertil, indtil andre Taleres Bemærkninger maatte give mig Anledning til at komme mere ind paa Enkelthederne i disse Spørgsmaal.

Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds